

PROGRAM ZA ZNAKOVNO ZAPISOVANJE PLESNIH IN DRUGIH GIBOV

PETER BEZJAK

Plesna notacija ali kinetografija je standardizirano znakovno zapisovanje plesnih gibov, pri katerem se analizirajo težišče in premikanje telesa, smer različnih delov telesa v prostoru ter intenzivnost in trajanje gibanja vse od njegovega začetka do konca. Ta zapis s pridom uporabljamo pri zapisovanju tako sodobnih kot tudi ljudskih plesov. S pomočjo kinetografije lahko zapišemo popolnoma vsak človeški gib. Začetnik oziroma izumitelj takega zapisovanja je bil nemški koreograf in plesni pedagog Rudolf von Laban (1879–1958), ki je razrešil problem, kako zapisati ples kot tridimenzionalni pojav v dvodimenzionalnem zapisu. Tak zapis se imenuje kinetogram.

Sam sem se s kinetografijo prvič seznanil pred nekaj leti v sklopu začetnega seminarja za vodje odraslih folklornih skupin. Sprva se mi je zdel tak zapis, kot verjetno vsakemu, ki se prvič seznanja z njim, zelo zapleten in težko razumljiv, a sem ga s postopnim spoznavanjem in razčlenjevanjem znakov hitro usvojil. Pri svojem delu oziroma vodenju folklorne skupine Folklornega društva Markovci mi je to znanje velikokrat zelo koristilo. Z vedno pogostejšo uporabo je kinetografija postajala zame vse zanimivejša in uporabnejša.

Svoje znanje sem v lanskem letu želel še dodatno utrditi, zato sem se udeležil dodatnega seminarja za poznavanje kinetografije. Po mojem mnenju je treba to znanje vedno znova obnavljati, še posebej če nisi v vsakodnevem stiku z njim. Na seminarju se mi je porodila ideja, ki smo jo nato bolj podrobno definirali na nadaljevalnem seminarju v Mariboru, in sicer razviti sodobni računalniški program za risanje kinetogramov, ki bi bil sodobnejši in predvsem boljši od trenutno poznanih.

Računalniški program za risanje kinetogramov.

Prvi program za ustvarjanje kinetogramov LCs LN so zasnovali leta 1987 na kalifornijski univerzi v Los Angelesu, prav tako je bil istega leta na univerzi v Ohio izdan uporabniku nekoliko bolj prijazen program LabanWriter. Namen razvoja na tem področju je bil pospešiti risanje kinetogramov, nadomestiti zamudno zapisovanje na papir ter predvsem izkoristiti računalniški zapis za kasnejše spreminjanje in popravljanje.

Trenutno so na voljo le trije takšni programi: Led, Calaban in LabanWriter. Velika pomanjkljivost slednjega je, da ne deluje na operacijskem sistemu Windows z razliko od programov Led in Calaban, ki to omogočata, vendar sta zelo zastarela, omejena z naborom možnih znakov, brez možnosti dodajanja novih ter zapletena za uporabo oziroma imata uporabniku zelo neprijazen grafični vmesnik.

Cilj novega, sodobnega programa je možnost uporabe v okolju Windows, urejanje obstoječih in dodajanje novih znakov in preprosto upravljanje z njimi. Želja je tudi, da bi čim več slovenskih ljudskih plesov združili v nekakšno elektronsko zbirko – knjižnico. Načrt izdelave programa je razdeljen v tri faze.

Prva faza omogoča risanje kinetograma s pomočjo predefiniranih znakov, ki jih je možno urejati in jih tudi naknadno dodajati prek urejevalnika znakov LabaNotatorManager v zbirko možnih znakov. Vsi znaki so na voljo prek glavnega menija, ki jih preprosto povlečemo na »črtni sistem«. Enkrat prenesene na črtni sistem je kasneje mogoče kopirati, zrcaliti, povečevati itd. Zbirke zadnjih znakov, prevode in posodobitve programa bo možno posodabljal kar prek spleta.

Zadnji dve fazi, ki sta še v razvoju, bosta omogočali prepoznavo znakov (OCR), ki bo pretvorila kinetogram iz papirnate v elektronsko obliko, ter animiranje kinetograma, zapisanega v tem programu, v tridimenzionalni videozapis.

V prihodnje predvidevamo oblikovanje spletne strani <http://labanotator.kepha.si> z več informacijami.

